

STICHTING GENOOTSCHAP ENGELANDVAARDERS

BESCHERMHEER ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID DE PRINS DER NEDERLANDEN

"GIJ ZIJT DE SCHAKEL TUSSEN HEN, DIE THUIS BLEVEN, EN MIJ"

KONINGIN WILHELMINA

SPECIALDRUKKERIJ

Verschijnt ieder kwartaal

oktober 1982

"DE SCHAKEL"

(Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders)

October 1982
4e jaargang, no. 15

Ere-voorzitter

H.P. Linthorst Homan Groteweg 123 8191 JV Wapenveld 05206 - 87 48

Voorzitter

F.Th. Dijkmeester Magnolialaan 7 7313 EV Apeldoorn 055 - 55 32 67

Secretaris

H.I. Borel Rinkes Hanedoesstraat 57 2597 XD Den Haag 070 - 24 04 47

Penningmeester

Fred M. Beukers Vredenhofweg 56 3062 ES Rotterdam 010 - 52 79 29

Sociale aangelegenheden

S.G. Timmers Verhoeven Zeildijk 31 4561 SH Hulst (Z.VI.) 01140 - 1 34 93

b.g.g.

Mevr. den Hamer-Viehoff 070 - 55 89 28

Redactie

G.A. den Ouden Slangenburg 65 3328 DP Dordrecht 078 - 17 03 98

St. Gen. E.

Giro : 359500

Bank : 54 55 46 826

ABN-Rotterdam

Het volgende nummer verschijnt in de maand december 1982.
Gaarne de hiervoor bestemde copy inzenden vóór 1 december 1982.

Zo'n veertig jaar geleden zijn er onder ons - Engelandvaarders - banden van vriendschap en kameraadschap ontstaan, zó sterk, dat zij niet meer ongedaan kunnen worden gemaakt. Wij hebben elkaar, meestal als jonge mensen, leren kennen onder moeilijke, vaak levensgevaarlijke omstandigheden. Niet als tegenstanders, maar als medestanders; met eenzelfde vrijheidsideaal in het hart. Bereid om letterlijk alles in te zetten voor een goede en rechtvaardige zaak.

Geen wonder, dat wij elkaar als dierbare vrienden regelmatig willen terugzien. Nu en dan in kleine clubjes, maar in ieder geval ééns per jaar met zijn allen.

Dit jaar mochten wij reünieren als gasten op de vliegbasis Soesterberg. Hoe voortreffelijk zijn wij daar ontvangen! De ruimte was ideaal; de voorbereiding van de zijde van de Koninklijke Luchtmacht was perfect; de bediening eerste klas; de dranken en spijzen verdienden drie sterren. De buitengewoon massale opkomst, talrijker dan ooit, heeft organisatorische problemen opgeleverd, maar ik weet zeker, dat geen van de deelnemers daarvan ook maar iets heeft bemerkt. Het mooie weer droeg nog bij tot de onbekommerde en genoeglijke sfeer, die deze reünie kenmerkte.

Dat Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard onze bijeenkomst niet slechts heeft willen bijwonen, maar daaraan bovendien een zeer persoonlijke bijdrage heeft willen toevoegen, heeft ons allen vereerd en erkentelijk gestemd. Op de hem eigen hartelijke en persoonlijke wijze heeft de Prins een aantal der onzen het Verzetherdenkingskruis uitgereikt. Wij weten, dat de Prins graag verkeert in de kring van zijn vroegere krijgsmakkers. Wij van onze kant hebben zijn aanwezigheid ook nu weer ervaren als stimulerend en inspirerend.

Met meer Engelandvaarders dan ooit waren wij ditmaal bijeen; ik wees daar al op. Niet alleen uit eigen land. Er waren Nederlandvaarders uit negen verschillende buitenlanden. Opmerkelijk was stellig het Australische contingent, dertien man sterk. Een hunner, Rudy Zeeman, bood de Prins een zelfvervaardigd schilderij aan, dat een treffend beeld geeft van een moeizame tocht door de Pyreneeën in januari 1944. Ook bij diegenen onder ons, die destijds een andere route volgden, haalden Rudy's kunstwerk levendige herinneringen naar voren aan belevenissen van veertig jaar geleden.

Het deed ons goed ook dit jaar opnieuw een delegatie van de Belgische Union Nationale des Evadés de Guerre bij ons te zien.

Naast het wederzien van oude vrienden beleefden wij de ontmoeting met de Koninklijke Luchtmacht. Zowel de Luchtmachtbasis als het Militaire Luchtvaart Museum ontvingen ons hartelijk. Dat deed ons terugdenken aan de Meidagen van '40, toen onze karig toegeruste luchtmacht zich zo heldhaftig waarde tegen de verpletterende Duitse overmacht. In het bijzonder de transportvloot van de Luftwaffe liep zware averij op in deze eerste confrontatie met het Nederlandse verzet tegen Hitlers's tirannie. Zó zwaar, dat mede als gevolg daarvan het "fahren gegen Engeland" bleef steken in gebral. Maar toch, de oorlog was toen nog maar net begonnen

Ieder van ons zal aan de tiende september 1982 op Soesterberg een goede herinnering bewaren; daarvan ben ik overtuigd.

F.Th. Dijkmeester
voorzitter

Het zal de aandachtige lezers niet zijn ontgaan dat onze vorige uitgave op ietwat ander papier was gedrukt en dat de tekeningetjes ontbraken. Een en ander werd veroorzaakt door de datum waarop, - in verband met de reünie - het blad moest verschijnen. Midden in de vakantieperiode was het zeer moeilijk om een drukker te vinden die op de door ons gewenste datum zijn werk klaar zou kunnen hebben.

Degenen die zich bezighouden met het samenstellen, het op tijd doen verschijnen en het verzenden van de SCHAKEL hebben zich beraden inzake een meer efficiënte en zo mogelijk minder kostbare productie van het geheel. Een van de grote kostenfactoren zijn o.a. de portokosten, waarbij het totaal gewicht een grote rol speelt. Dus wat minder "gewichtig" papier en omslag. Meet-, tik- en plakactiviteiten kunnen worden gereduceerd door de inschakeling van moderne apparatuur.

We schakelden dus over op een andere drukker waarbij zoveel mogelijk werkzaamheden in in één hand kunnen blijven.

We hopen hierdoor te bereiken dat de iedere drie maanden wederkerende zenuwtoestand van de verzorgers van het blad daardoor spoedig tot het verleden gaat behoren.

Vandaar niet alleen een nieuw jasje maar ook een nieuwe vorm van de inhoud.

Gaarne willen we op deze plaats heel hartelijk bedanken mevrouw Pamela Nijhof-den Ouden, de dochter van onze volijverige redacteur Gerard den Ouden, voor haar belangeloos verstrekte medewerking aan de totstandkoming van de SCHAKEL gedurende een aantal jaren, vanaf den beginne.

Op haar werd telkens weer en nooit tevergeefs een beroep gedaan om alles weer uit te tikken en over te tikken totdat het "product" voor de drukker gereed was.

Ook naar de drukker gaat onze erkentelijkheid uit voor het vele werk dat hij in de afgelopen jaren voor ons heeft gedaan.

Nu de afstand tussen de drukpers, redactionele en de verzendactiviteiten is gereduceerd, vertrouwen wij erop dat wij het uitgeven van ons tijdschrift vlotter kunnen doen verlopen.

Wij hopen dat de lezers met evenveel plezier als voorheen de SCHAKEL zullen verslinden.

de penningmeester

Al vroeg in de morgen, eigenlijk te vroeg, kon men de deelnemers aan de Reünie, al dan niet vergezeld van ega of hulp, Soesterberg zien binnenrijden.

De Luchtmacht had speciaal voor deze gelegenheid, naast het Casino een weiland vrijgemaakt waar men de auto kon parkeren.

De koffie en de cake stonden gereed en al spoedig was het een gezellig geroezemoes van vrienden en bekenden die elkaar in de drukte waren tegengekomen en als vanouds de vaste gegevens aan het uitwisselen waren.

Na enige tijd werden de gasten, zacht maar dringend daartoe aangemaand de eetzaal ingeloozd, aan het einde waarvan zich een toneel bevond waarop later enkele Engelandvaarders zouden worden opgesteld en aan wie het verzetskruis zou worden uitgereikt. Na niet al te lang wachten verscheen Prins Bernhard, die met een warm applaus werd begroet.

Onmiddellijk daarna begon de uitreiking door de Prins persoonlijk. Na de uitreiking werd door allen het volkslied gezongen, dat weliswaar door de Voorzitter met krachtige stem werd ingezet, maar door velen bibberig en halfvast werd meegezongen. Deze ontroerd zingende club aan te horen en aan te zien, was nog ontroerender.

Zouden we dan toch met het klimmen der jaren sentimenteler gaan worden of zou het besef van de oude banden hieraan debet zijn. Wie het weet mag het zeggen.

Na al deze min of meer officiële gebeurtenissen werden alle aanwezigen uitgenodigd tot één gratis drankje. De rest was rekening man tegen een weer eens gezellig aandoende bruine kroegenprijs. Daarna was het tafeltijd.

De Koninklijke Luchtmacht had heel goed voor ons gezorgd. Keurig gedekte tafels met ruim voldoende bediening, zodat de uitstekende maaltijd (een rijsthap) vlot en zoals het behoort kon worden afgewerkt.

De voorzitter, tijdens zijn tafelrede, heette in de eerste plaats de Prins van harte welkom, waarbij hij benadrukte dat het altijd opnieuw een eer en een genoegen is de Prins in ons midden te mogen hebben en dat alleen ziekte de Prins ervan kan weerhouden om aan de Reünie van de Engelandvaarders deel te nemen (veel en staand applaus). Achtereenvolgens werden een aantal figuren welkom geheten in het bijzonder:

Lt.-Kol. Kolen en Lt.-Kol. Pot van de Koninklijke Luchtmacht;

Vertegenwoordigers van de Stichting 40-45;

Vertegenwoordigers van de Buitengewone Pensioenraad;

Vertegenwoordigers van de Stichting Samenwerkend Verzet en van het Min. van C.R.M.;

Vertegenwoordigers van de Belgisch/Luxemburgse Ontsnappingsorganisatie;

Een groep Engelandvaarders uit Australië en andere verre buitenlanden die de moeite hebben genomen een vakantie in Nederland op onze reünie af te stemmen.

Voorzitter bedankte de afgetreden voorzitter Menno Kamminga voor het vele goede werk voor onze Stichting gedaan. Ook uw redactie kreeg een pluimpje.

Onder doodse stilte werden de namen afgeroepen van de Engelandvaarders die ons in het afgelopen jaar ontvallen zijn. Het waren er weer veel te veel. In een ogenblik stilte hebben we hen herdacht en ook dit was een ontroerend moment.

Rudy Zeeman (één van de groep Ausies) kreeg daarna gelegenheid een door hemzelf vervaardigd schilderij (voorstelling van een bekend stukje Pyreneeën waar heel wat Engelandvaarders zijn gepasserd) aan Prins Bernhard aan te bieden. De Prins was er verguld mee, althans dat zei hij in een speechje dat hij hield en waarin hij enige opmerkingen ten beste gaf. Onder andere zei hij dat hij vond dat veel te weinig Engelandvaarders de vrijheid namen om het verzetsherdenkingskruis aan te vragen. Ik ben, zei de Prins, er trots op deze onderscheidingen aan mensen zoals jullie te mogen uitreiken.

Tussen de hoofdschotel en het dessert werd iedereen in goeden gemoede naar buiten geloosd voor het maken van een groepsfoto voor het Officiers-Casino. Dit had nogal

wat voeten in de aarde maar gelukkig is er heel wat bij afgelachen. Daarna werd de maaltijd afgemaakt en kon men in de lounge, de bar en/of de tuin met een glas in de hand gezellig kouten. Voor diegenen die daartoe behoefte gevoelden waren er twee excursies georganiseerd, waarvoor Luchtmacht-bussen gereed stonden. Velen hebben hiervan gebruik gemaakt. Mede dankzij de goede organisatie, de prettige ontvangst door de Luchtmacht, het prachtige weer is deze dag zoals altijd een succes geworden.

Rond vier uur werd door velen, een paar plakkers uitgezonderd, de reis naar huis met een voldaan gemoed begonnen.

Het bestuur en de organisatoren verdienen een pluim op de hoed van enige honderden deelnemers.

VAN DE PENNINGMEESTER

“To whom it may concern”

Wij zijn natuurlijk allemaal bijzonder verheugd dat er zovelen waren die zich opgaven voor deelname aan de zeer geslaagde Reünie te Soesterberg. Een beetje consideratie met de organisatoren van zulk een evenement zou echter van bestuurszijde ten zeerste gewaardeerd worden.

Wanneer in de betreffende mededeling in de SCHAKEL vermeld staat dat de sluitingsdatum voor inschrijving 28 augustus is, dan heeft zo'n mededeling een organisatorische achtergrond. In dit geval het verstrekken van de opgave van het definitieve aantal deelnemers aan het ontvangende etablissement.

De zenuwen bezorgt u het organiserende deel van het Bestuur alsmede de bemanning van het etablissement wanneer na de sluitingsdatum zich nog maar liefst 70 deelnemers melden. In allerijl moesten wij de laatste dag nog een alternatieve broodmaaltijd bestellen, te doen serveren elders in het gebouw. Extra personeel, door ons te betalen, te elfder ure laten optrommelen en dan op de dag zelve te moeten constateren een deel van deze extra kosten voor niets te hebben gemaakt omdat een twintigtal Engelandvaarders, die zich wél opgaven, het zonder boe of bah lieten afweten.

Dit zijn vervelende dingen voor het financiële geweten van ons genootschap omdat de reünie-organisatie daardoor een beroep moet doen op de algemene (voor andere doelen bestemde) kasmiddelen van de Stichting.

Moge dit verhaal “To whom it may concern” voor de volgende reünies het gewenste effect hebben is de vurige wens van de penningmeester.

Helemaal vanuit Australië

Helemaal vanuit Australië waren ze gekomen, 9 Engelandvaarders waarvan een drietal vergezeld van hun echtgenotes, om de reünie van 10 september mee te maken. Fanoy, Gaillard, van Roosendaal, Snelleman, Visser, van der Veer, die het Verzetsherdenkingskruis zou ontvangen, Zeeman, die op de Reünie aan onze Beschermheer een schilderij zou aanbieden, Kornmehl en van Brink die de initiatieven voor deze reis hadden genomen. In Hotel Résidence te Vinkeveen waren zij neergestreken en op zondag 5 september om 5 uur n.m. boden zij, zoals aangekondigd in het vorige nummer van de SCHAKEL, mede Engelandvaarders - en naar later ter plekke bleek familie en vrienden - een grootste borrel aan. Het was daar een drukte van belang, waaraan een klein aantal Engelandvaarders inclusief een bestuursdelegatie van de Stichting deelnam. De ontvangst die onze vrienden uit Australië ons daar aanboden is een eervolle vermelding waard. Hartelijk dank voor dit gastvrije onthaal en dit gebaar van Engelandvaarders-vriendschap.

Nogmaals : Engeland - varen

Het begint erop te lijken dat een mini-reünie in het Verenigd Koninkrijk in 1983, tot de mogelijkheden gaat behoren. Op 10 september spraken we met enkele aldaar woonachtige Engelandvaarders. Zij boden hun medewerking aan bij onderdelen van de organisatie. De reeds in de vorige uitgave van de SCHAKEL genoemde Henk Piëst zal zich gesteund kunnen weten door Peter J. Hoets van 115 Oakwood Court, Londen W14 8J2 en F.J. Jacobs, "Beavers", Square drive, Kingsley Green, Hallemere, Surrey. De gedachten gaan uit naar een overtocht per bus en ferry, een goed maar niet te duur hotel in Londen als basis, een bezoek aan een "ouderwetse" marine- en/of luchtmachtbasis uit 1940-45, het geheel durende circa 5 dagen en plaats vindende in het vroege najaar van 1983. We zien met belangstelling de suggesties van onze in Engeland woonachtige vrienden tegemoet. Om een indruk te krijgen van de omvang van een eventuele deelname (we denken daarbij zelf aan een buslading van ongeveer 45 personen) verzoeken wij aspirant-deelnemers zich (overigens geheel onverplicht) te melden bij: J. de Mos, President Jan Lelsstraat 36, 3151 SJ Hoek van Holland, een van onze leden van onze evenementencommissie. We zien met grote belangstelling uit naar de antwoorden.

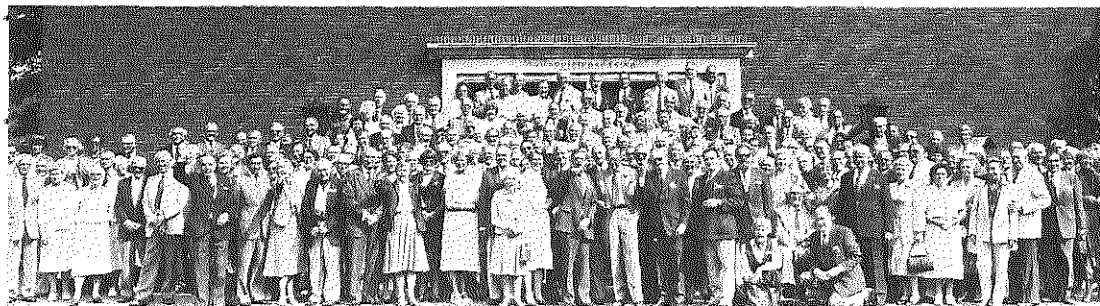
Foto afscheid H.M. Koningin Wilhelmina

Op de Reünie te Soesterberg waren bij ons "winkeltje", deskundig beheerd door Mevrouw Doerleben, een aantal foto's te zien van het afscheid dat H.M. Koningin Wilhelmina nam van "haar" Engelandvaarders. Een en ander geschiedde op het Paleis Het Loo te Apeldoorn op 17 augustus 1948. Uw huidige penningmeester genoot toen het voorrecht om, als enige, toestemming te krijgen om van deze gebeurtenis foto's te maken, zij het onder bepaalde beperkende condities.

Deze foto's werden naar Hare Majesteit opgezonden en van H.K.H. Prinses Wilhelmina werd het volgende antwoord ontvangen: "U dankend voor de mij toegezonden foto's wil ik u de verzekering geven, dat het mij een groot genoegen is geweest u allen net als in Engeland weer om mij verenigd te hebben gezien". De foto's verdwenen bij de penningmeester in een of ander fotoalbum en een aantal maanden geleden kwamen ze bij toeval weer boven water. Toen ontstond het idee om er copieën van te laten maken, ze op de Reünie te Soesterberg te tonen en de gelegenheid te openen om ze na te bestellen. Daar is met mate gebruik van gemaakt. Het is mogelijk dat velen deze foto's waaronder ook een groepsfoto, niet hebben gezien. Ook is het mogelijk dat er nog belangstelling is. met name voor de groepsfoto, van de zijde van hen die niet op de Reünie aanwezig waren. De groepsfoto, uiteraard in zwart-wit, is gereproduceerd in de afmetingen 25 x 12,5 cm. en is te bestellen door overmaking van f. 12,50 op gironummer 359500 t.n.v. Genootschap Engelandvaarders te Rotterdam. Bovengenoemd bedrag is inclusief verzendkosten binnenland. Voor verzending naar het buitenland gelieve extra f. 2,50 over te maken. Er mag ook gebruik gemaakt worden van de bankrekening van het Genootschap, t.w. 54.55.46.318. Op alle overmakingen te vermelden: Groepsfoto Het Loo.

De groepsfoto van Soesterberg

Reüniegangers herinneren zich wellicht de chaotische tonelen bij het maken van de bijzondere groepsopname na de lunch. Velen twijfelden aan een succesvol resultaat van de zich in alle bochten wringende fotograaf. Nu, in full color, mag het resultaat gezien worden. In dit nummer treft u een verkleining aan van deze opname. De originele afdruk in kleur, afmetingen 80 x 25 cm., is tot 15 november a.s. alsnog te bestellen door overmaking van f. 24,50 op gironummer 316900 t.n.v. Fotostudio 2005 B.V. te Delft met vermelding op de giro-overschrijvingskaart van "opname Engelandvaarders 10-09-'82". Het bovengenoemd bedrag is inclusief verzendkosten binnenland.

Ingezonden door A. Viruly

Over enige tijd zullen er misschien opnieuw Engelandvaarders nodig zijn, dan wellicht in de vorm van Amerikavaarders of Falklandvaarders of zo.

De gegevens in de SCHAKEL over ontsnappings-routes in 40-45 naar de vrijheid zullen dan, zo boeiend als ze zijn, niet meer beschikbaar blijven.

Wellicht echter kan de volgende vermelding van verreweg de minst heldhaftige van alle vaarten naar Engeland van enig nut zijn.

Er bestond een graaf Carl Gustav von Rosen, een Zweed en mijn vriend. Negen maal had hij als 2e bestuurder met mij naar Batavia gevlogen. Hij was sterk pro Engeland, maar even zo goed was zijn overleden tante met maarschalk Hermann Göring getrouwd geweest. Dit leverde faciliteiten op.

Ik ontmoette hem in een utrechts café in 1941, toen hij vanuit Stockholm de familie van zijn nederlandse vrouw bezocht had. Ga toch met mij mee naar Zweden. Er gaan daar regelmatig vliegtuigen naar Engeland zei hij. En hoe kom ik in Zweden? Ach gewoon, een duits visum aanvragen zei hij. Je bent gek. Die Duitsers zullen er een vlieger uitlaten, zei ik. Nee, jij bent gek. Die Gestapomannen zijn ook maar "mannelijkes". Laten we het proberen - meteen morgen, want als we het uitstellen doen we het nooit meer.

De volgende dag ging hij zijn terugreisvisum aanvragen en ik ging mee. Dat visum had hij zo, na wat amicaal praten met een geweldig stevige Gestapoman. Kunt u er ook mijn vriend één geven die een boek over Zweden wil gaan schrijven? Jawohl, Herr Graf, das lässt sich wohl machen. Ik verwachtte dat er nu nader naar mij geïnformeerd zou worden en ze me zouden oppikken - maar nee - als gauw lag het toegestuurde visum in de bus met nota bene duits bonnen voor de aankoop van eten onderweg. Lekker gauw een prettige vijandelijke trein in en via Berlijn naar Stockholm, smakelijk etend.

Weliswaar weigerde toen de nederlandse regering in Londen, mij een overeenkomst naar Engeland, omdat zo'n duits visum er wat al te verdacht uitzag, maar dit bleek gladstrijkbaar.

Zo kon er voor de rest van de oorlog weer voor de goede zaak gevlogen worden. Eerst voor de Engelsen op Canada en later voor de K.L.M. op Portugal en Gibraltar o.a. ter oppikking van Engelandvaarders.

Een paar van die passagiers hebben na al hun uitgestane gevaren en ontberingen in Londen, nog de vraag opgeworpen of iemand die als ik, zo op rozen Engeland gevaren had, eigenlijk wel binnen mocht in Harer Majesteits "Oranjevaren", het Engelandvaarders-home in Londen. Een begrijpelijke twijfel leek mij.

Kortom: als er nu over enige tijd weer Vaarders nodig zullen zijn kan bovenstaande les van nut blijken. Legale ontsnappingen hebben veel vóór. Het heeft met het oog op het daarvoor noodzakelijke verwerven van goede relaties, veel zin om die nu al te gaan maken. Nu!!! Men kan reeds heel nuttige vakantie-reizen gaan maken naar b.v. Moskou, Peking, Warschau of Oost-Duitsland. Om daar eens alvast gezellig te gaan dansen en verdere banden aan te knopen met b.v. een nicht van een Veldmaarschalk of zo.

Goede reis toegewenst en tot ziens straks in de volgende Oranjevaren van een volgende Koningin, waar dit dan ook op aarde mogen wezen

Naschrift redactie

Uw redactie had in aanvang nog al wat moeite met deze inzending van schrijver/vlieger A. Viruly. Het is een min of meer cynische benadering van een verschrikkelijk onderwerp, een soort van zwarte humor die toch velen van ons zal aanspreken.

Pien Louzada v.d. Laan schreef ons een brief met ideeën over Jeugdvoorlichting. Velen onder ons hebben tijd genoeg om bepaalde zaken op poten te zetten. Wellicht een beter idee dan om 3 uur al te zitten uitkijken naar het avondblad.

Ik stel mij voor dat eventuele initiatiefnemers door ons bestuur gaarne zullen worden geholpen. Wie is de eerste vrijwilliger. Bedankt Pien voor tenminste het nadenken over dit soort zaken.

Met veel belangstelling heb ik gelezen over de activiteiten van onze stichting inzake jeugdvoorlichting.

Nu rees bij mij de volgende vraag.

Zou het mogelijk zijn om eventueel als aanvulling van spreekbeurten met of zonder films de boeken en boekjes door Engelandvaarders geschreven in een serie, niet te dure pocketboekjes uit te geven?

Ik denk nu vooral aan het boek van Erik Michielsen, "Tegen de vlagen van de Oostenwind", omdat het de oorzaken van onze militaire zwakte bij het uitbreken van de oorlog behandelt, omdat het ook de lijnen aangeeft om een herhaling te vermijden en omdat het een zeer spannend verhaal is.

Het boekje van Bart Bredero, "De grote oversteek" heb ik klaar gelegd om te geven aan de 11-jarige zeeverkenner, die, zoals kort geleden in "De Telegraaf" stond, zwemmend zijn leven redde met grote moed en volharding. Ik schreef "De Telegraaf" om zijn adres.

Misschien is het mogelijk alle titels eens in de Schakel onder elkaar te zetten en te bekijken of een serie "Pockets" tot de mogelijkheid behoort.

Commentaar: Alle titels van tot op heden verschenen verhalen van Engelandvaarders op een rijtje zetten is op zichzelf al een niet geringe bezigheid.

Te onderzoeken of zulk een serie voor pocketboek-uitgave in aanmerking komt is een heel andere zaak. Hierbij zou men een staf van medewerkers van een uitgever moeten mobiliseren, om collega uitgevers te bewegen hun recht af te staan; om auteurs op te sporen en te bewegen hun toestemming te geven; om ghostwriters die veelal van hun destijds verleende diensten betaald werden, nu eveneens weer schadeloos te stellen; om het geheel op professionele wijze te organiseren. Degene die dat allemaal wil doen, make zijn borst maar nat. Het bestuur van de stichting beschikt helaas niet over de financiële en fysieke middelen om een dergelijk groots project te gaan ondernemen.

de penningmeester

Van Engelandvaarder Rudy M. Blatt te Brodheadsville Pa., U.S.A. ontvingen wij het onderstaande schrijven, reagerend op het onderwerp Special Forces Club in de vorige SCHAKEL. Bedankt Rudy Blatt voor het reageren. We zullen proberen ook de ingezonden foto te plaatsen.

With great interest did I read the article in the last issue of the "SCHAKEL" about the Special Forces Club in London.

First I would like to call your attention to the fact that the insigna of the Special Forces, the way it has been described in this article is completely unknown to me.

Enclosed please find a picture which shows the various insignas I wore at one or another time during the years 1941-46 (sorry it is a very poor picture). As you can see no. 1 is the insigna of Special Forces the way we used to know it.

Secondly I like to call your attention to the five Dutch Commandos who were selected by Prince Bernhard in August 1944 to be attached to Special Forces and dropped into Holland in September of that year.

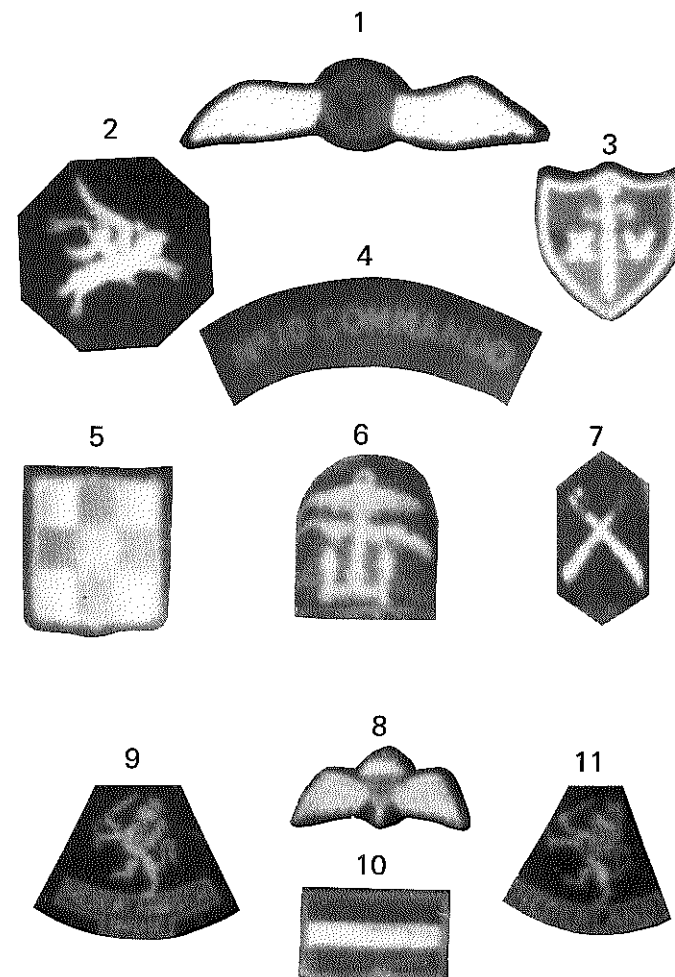
I happened to be one of them. Any detailed information about my work during the war is available at "Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie" in Amsterdam, Directeur Drs. A.H. Pape or at "Joods Historisch Museum" in Amsterdam, Director Judith C.E. Belinfante.

Wij ontvingen nog een brief, waarop wij geen commentaar willen geven. De inhoud spreekt voor zichzelf.

Toen ik in het beste woordenboek van de nederlandse taal (de dikke of grote van Dalen) iets opzocht, viel mijn oog op het woord: ENGELANDVAARDER m (-s) benaming voor de personen die tijdens de duitse overheersing uit bezet gebied naar Engeland overstaken. De naam sluit misschien aan bij het duitse lied "wir fahren gegen Engeland".

Dat van die m voor mannelijk laten we maar zo. Per slot hebben ze het over personen, maar de laatste opmerking is verbijsterend.

Ja, mijn beste briefschrijver en wat doe je nu aan zoiets. Niets Berusten

1.. SF Parachute Special Forces	6. Combined Operations
2. SAS Special Air Service	7. Staff Sarif Amid Alkadrie Sultan of Pontianak West Borneo
3. 14th Army British (Burma)	8. Dutch Parachutists
4. No. 2 Troop 10th Commando (Dutch Troop attached to British Commandos)	9. Dutch East Indies Army
5. Staff Prince Bernhard	10. Dutch Colors
	11. Dutch Army

Van Henry Levie in Auckland 246 St. Heliers Bay Road te St. Heliers, Australië, phone 559-163 ontvingen wij een schrijven betreffende een tweetal zaken. Het eerste punt wordt aan de penningmeester doorgegeven, hoewel wij betwijfelen of hij aan uw wens zal kunnen voldoen.

Het tweede punt is een kwestie van uitwerken door de betreffende personen zelf. Het doet ons echter genoegen door publicatie van een en ander te kunnen helpen het doel te bereiken.

I am in receipt of the July/August "De Schakel" and I would like to draw your attention to a couple of points.

First of all, with many memories fading somewhat at our age, would it be possible to quote all christian names whenever names are being mentioned and also in the list of additions and changes of names and addresses. Often names occur which would be more meaningful if the christian names were added to them.

Another matter is your letter in the "Correspondence" where Kees van Brink gathered together a group of Engelandvaarders to attend your Annual Reunion. I won't say that I will be coming this year, but I would be interested in his contacting me in Auckland whenever he tries this again and if you could let me know of any other Engelandvaarders in New Zealand, I will then take it further and see if we can combine with the Aussies chaps. I would have liked to be present at the Reunion, but this is not possible just now. However, I hope to be able to join one of the future ones.

Reactie van de penningmeester en de administrateur van het adressenbestand:
Hoe gaarne we ook zouden willen, het is helaas totaal onmogelijk om aan dit verzoek te voldoen.

DE NIEUWE WET

UITKERING BURGER OORLOGSSLACHTOFFERS

(WUBO)

Hogergenoemde wet kan worden gezien als een sluitstuk van de voorzieningen voor oorlogsslachtoffers.

Onder 'burger-oorlogsslachtoffers' verstaan we die mensen, die tijdens de oorlog of in de na-oorlogse jaren als direct gevolg van oorlogsgeweld - b.v. bombardementen of beschietingen - lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, waardoor zij invalide zijn geworden of overleden.

Weduwen, weduwnaren en minderjarige volle wezen van burger-oorlogsslachtoffers vallen eveneens onder de werking van deze wet.

Op dit moment ontvangen ca. 1800 mensen, waarvan meer dan de helft weduwen - een uitkering op grond van de Rijksgroepregeling Oorlogsslachtoffers, die steunt op de Algemene Bijstandswet. Genoemde regeling (RO) komt nu te vervallen en daarvoor in de plaats komt thans de WUBO.

De nieuwe wet stelt zich wat ruimer op, waardoor een aantal mensen die voorheen werden afgewezen nu eventueel wél in aanmerking kunnen komen voor een uitkering. (Ook de bestaande ca. 1800 uitkeringen worden herzien). Voorzichtig kan worden geschat dat het aantal uitkeringsgerechtigden zal gaan verdubbelen tot ca. 3600 en dienovereenkomstig dus ook de daarvoor bestemde overheidsmiddelen die thans ca. 10 miljoen gulden per jaar bedragen.

De nieuwe militaire oorlogsslachtoffers worden onderscheiden in 3 categorieën, t.w.:

- de verzetsdeelnemers, dus ook de Engelandvaarders (wet BP);
- de vervolgingslachtoffers, wegen ras, geloof enz. (WUV);
- de burgeroorlogsslachtoffers (RO).

Ongeveer 10.000 verzetsdeelnemers en nabestaanden ontvangen via de BPR (Buitengewone Pensioen Raad) te Heerlen een invaliditeits- of weduwenpensioen. De Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers (WUV) regelt de uitkering van ca. 20.000 vervolgingslachtoffers en hun nabestaanden, via de Uitkeringsraad in Zoetermeer.

Sinds 1965 bestond de hogergenoemde RO-regeling via ca. 200 gemeenten in ons land. De nieuwe wet (WUBO) is dus losgekoppeld van de Algemene Bijstandswet en wordt geregeld door een centraal orgaan. Ook de WUBO heeft een complementair karakter, d.w.z. dat de uitkeringen bedoeld zijn om het inkomen van oorlogsslachtoffers binnen een aanvaardbare begrenzing aan te vullen tot het niveau waarop betrokkene zou hebben geleefd indien hij of zij niet invalide was geworden.

De WUBO heeft een verbetering t.o.v. de RO-regeling, doordat b.v. een huis of spaargeld niet meer worden gekort. Wel wordt een bepaald bedrag als inkomen uit voornoemde soort van vermogen gekort.

Het inkomen van de vrouw wordt buiten beschouwing gelaten en het max-grondslag wordt tot het niveau van de WUV (aanzienlijk hoger dan de RO-regeling) opgetrokken.

De aanvraag-procedure is als volgt:

De aanvraag moet ingediend worden bij de nieuw in te stellen Commissie Uitkeringen Burger-Oorlogsslachtoffers oftewel de CUBO. De CUBO, zal worden ondersteund door een secretariaat en een geneeskundig adviseur. Het secretariaat wordt - net als het secretariaat van de Buitengewone Pensioenraad - ingebouwd bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) in Heerlen.

Het secretariaat van de CUBO zal na binnenkomst van de aanvraag via één van de ABP-districtskantoren in het land - afhankelijk van de plaats waar de betrokkene woont - een van zijn rapporteurs inschakelen. Deze stelt zich - tijdens een huisbezoek of tijdens een gesprek op het districtskantoor - zo goed mogelijk op de hoogte van het 'hoe, wat en waar' van het oorlogsletsel. Verder verzamelt hij inlichtingen over de levensomstandigheden van de betrokkenen, zowel over de periode vóór de calamiteit als over die erna. De rapporteur stelt met die gegevens een 'sociaal rapport' op, dat aan de commissie wordt gezonden. Daarnaast worden omtrent de aanvrager medische gegevens ingewonnen en een financieel rapport geeft tenslotte inzicht in de inkomsten van de betrokkene. Op basis van deze gegevens zal de CUBO haar beslissing over de aanvraag moeten nemen. De CUBO kan de beschreven oorlogsgebeurtenissen - als zij daartoe aanleiding aanwezig acht - op juistheid en volledigheid laten verifiëren bij het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis en/of bij het Rijks Instituut voor Oorlogs-Documentatie (RIOD).

Als op een aanvraag afwijzend wordt beslist, kan de belanghebbende bij de commissie een bezwaarschrift indienen. Wanneer dit bezwaar ongegrond wordt verklaard, kan de betrokkene daartegen nog in beroep gaan bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht. Ook de 1800 cliënten, die uit het bestand van de Rijksgroepregeling overgaan, zullen opnieuw door de commissie worden bekeken. Bieden de wettelijke regelingen een gunstiger resultaat dan de uitkering die men op het moment geniet, dan wordt deze bijgesteld. In het tegenovergestelde geval heeft men de garantie dat er niets ten nadele zal veranderen.

Deze gegevens werden ontleend uit een extra nummer van het tijdschrift "Trefpunt" van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Van het bestuur van de Stichting "Oranjestad", ontvingen wij ter bespreking c.q. beoordeling het "Gedenkboek van het Oranjestad".

Als ondertitel van deze derde druk (met 82 illustraties) komt op de titelpagina voor "Celmuren spreken - Gevangen getuigen - Onze gevallen verzetshelden".

De eerste druk werd in 1945 verzorgd door van Nijgh en van Ditmar.

Het boek is van de hand van E.P. Weber, in mei 1945 commandant van het gevangenkamp in het Oranjestad.

Het boek is **uitsluitend verkrijgbaar** bij het secretariaat van de Stichting Oranjestad, Willem de Zwijgerlaan 114 te Den Haag en kost f. 42,50 bij overmaking op giro 827153 t.n.v. W.A. Brug - Den Haag of bij afhalen f. 35,--.

Uiteraard is dit boek slechts een onderdeel van het totale verzet tegen de Duitse onderdrukking. Niettemin is dit 437 pagina's tellende werk een stuk geschiedenis dat in elke boekenkast thuis hoort, zeker in de kringen die actief aan het verzet of aan de oorlog hebben deelgenomen.

Uw redactie heeft het boek in één ruk uitgelezen en is dagen daarna er nog kapot van geweest.

Wij, die de oorlog hebben overleefd, beginnen zo langzamerhand in te dutten en beseffen al lang niet volledig meer, hoeveel duizenden mannen en vrouwen hun leven hebben gegeven voor een zaak waarover men heden ten dage eigenlijk al niet meer praten mag, want dat ouwe zakken geklets stelt nu toch niets meer voor.

Uw redactie beveelt het bezitten en in ieder geval het lezen van dit werk ten sterkst aan. Een beetje storende factor bij het lezen van dit boek is het feit dat zelfs de verklarende en begeleidende tekst nog in oude spelling wordt gegeven. De ouderen onder ons zullen hieraan na een aantal pagina's wel weer gewend zijn, maar voor latere generaties is het absoluut storend en zal zelfs het lezen van deze zeer ernstige stof, lachwekkend vóór komen.

ADRESSENBESTAND Stichting Genootschap Engelandvaarders.

Aanvulling no. 10 per 1 oktober 1982, toe te voegen aan de "Schakel", no. 15 van oktober 1982.

NIEUW TOEGETREDEN

Enger J.G.	36 George Street		Lorne Vic. 3232, Australië
Enger-Waterman R.	idem		
Meyer Timmerman Thijssen D.	Lassuslaan 42	3723 LL	Bilthoven
Roll R.	Avenue Maurice 31, boîte 9	1050	Brussel, België
Sipkes C.	Churchillstraat 9	5121 AW	Rijen
Zody J.S.	Apartado 156, Tossa de Mar (Gerona)		Spanje

AANVULLINGEN EN WIJZIGINGEN

Campagne F.	Laarderweg 110 b	3755 AS	Eemnes
Gielis J.N.	Ommeloop 127 a	3232 SE	Brielle
Hoed den C.A.	Residence Eschmolen 218	7491 HV	Stad Helden
Kamminga M.S.	Wilhelminalaan 3	2243 HD	Wassenaar
Ramondt D.J.K.M.	Noordberghmoeren 11	4824 JA	Breda
Roo de F.J.	19 Roderickstreet, POB 488		Tauranga, Nw. Zeeland
Rutten L.G.G.	Grotestraat 45	5801 BE	Venray
Wins H.L.	Stevinstraat 177	2587 EE	Den Haag

OVERLEDEN

Hol L.W.J.	Rich, Wagnerlaan 21	2555 WS	Den Haag
Klein E.	Halshanger Manor		Ashburton, Engeland
Polak E.L.	Amstelkade 112	1078 AR	Amsterdam
Rutten G.	Mensinge 43-8	1083 HD	Amsterdam

**WIE KAN ONS HELPEN AAN DE HUIDIGE ADRESSEN VAN ONDERGENOEMDE
ENGELANDVAARDERS?**

Adres (met de laatste ons bekende woonplaats) thans onbekend:

Lemmens V.C.	Noordwijkerhout?
Luberti F.	Canada?
Luykenaar J.H.	Edmonton, Canada?
Meynderts F.E.	Harderwijk?
Veugelers P.H.	Den Bosch?
Zuiddijk G.M.	Rijswijk?

Adreswijzigingen of correcties gaarne aan:

E.H. Doerleben	Floris Grijpstraat 5 tel. 070 - 24 79 61	2596 XD	Den Haag
----------------	---	---------	----------